

masse, men blev for ca 17 millioner år siden land fast med Asien. Dermed ændredes havstrømme og klima, så de engang skovklædte områder i Nordafrika og Mellemøsten blev til savanne og ørken, som vi kender dem idag. Kun i en kort periode var der mulighed for udveksling af skovfugle mellem Asien og Afrika. Udzungwa Forest Partridge er formentlig en afrikansk reliktbestand af asiatisk oprindelse, som kan føres tilbage til denne periode (Fjelds 1994, Dinesen et al. 1994).

At de sidste skovagerhøns i Afrika lige netop findes på toppen af Udzungwa-massivet kunne indikere, at dette område har været økologisk stabilt, med den samme fugtige bjergskov gennem millioner af år. Området har også andre gamle og meget specielle dyr og planter, som er endemiske (dvs. at de kun findes her) og hvis nærmeste slægtninge bebor helt andre dele af Afrika, Madagaskar eller Asien. En anden koncentration af gamle arter i Tanzania findes i East Usambara Mountains, ude ved Zanzibar-kysten. De fleste endemiske arter i Eastern Arc Mountains har imidlertid nære slægtninge i andre afrikanske bjergområder, f.eks. omkring de øst- og centralafrikanske rift-væls. Man kan så spørge, om opspaltningen af nye arter skyldes de geografisk/økologiske barrierer, eller om den mest afgørende faktor er lokale forskelle i økologisk stabilitet. Vi ved, at under de europæiske istidsperioder var der samtidig tørre/kølige perioder i Afrika, og at disse blev fulgt af nedbørsrige perioder med mere sammenhængende skov. En mulig hypotese er, at nye arter udspaltedes meget lokalt, hvor små rest-bestande overlevede perioder med omskifteligt eller generelt ugunstigt klima. Denne idé underbygges i både østafrikanske og sydamerikanske bjergområder, idet koncentrationer af meget unge arter findes på steder som også har flere reliktagtige forekomster af meget gamle arter.

Fremtidige analyser af DNA-prøver af bulbuler (*Andropadus*) og smårosler (*Cossypha*, *Sheppardia* o.a.) skal belyse, hvorvidt de enkelte arters stamtræer kan spores tilbage til bestemte "oprindelsesområder", og hvorvidt der er grundlag for at mene, at kortlægning af endemiske fuglearter kan afsløre områder, som forbliver uændrede, når det globale klima ændres.

En fremtid for dansk forskning og for DOF i Tanzania

Zoologisk Museums engagement i Afrika går tilbage til 1970'erne (se Aktuelt i DOFT 79 (1985), s. 159-160), da bl.a. Flemming Pagh Jensen og Steffen Brøgger-Jensen (dengang studerende, idag

medarbejdere ved Ornis Consult) var meget aktive i bl.a. Udzungwa-bjergene. Der kom gang i arbejdet igen i 1991, og med oprettelsen i 1993 af et tværfagligt dansk tropebiologisk forskningsprogram (*Centre for Tropical Biodiversity*, finansieret af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd) er Eastern Arc-projektet blevet udbygget i et tæt samarbejde med fire andre institutter, bl.a. Botanisk Museum og Zoologisk Instituts DNA-laboratorium. Tillige er der indledt et samarbejde med institutioner i Tanzania for at styrke landets ekspertise på biodiversitetsområdet.

Den danske ICBP-sektion kørte i flere år projekter i Tanzanias kystzone, under Jan Dycks ledelse (Petersen et al. 1990, Bregnballe 1993; se også *Fugle* 1988, hæfte 4). Idag har Ornis Consult og DOF/BirdLife's Internationale Udvalg besluttet at følge op med planlægning af forvaltnings- og fuglebeskyttelsesprojekter. De enkelte projekter vil supplere hinanden: Botanisk og Zoologisk Museum tager sig især af bjergskove og grundforskning; Ornis Consult vil udvikle forvaltningsprojekter, i første omgang i en kystskov; og DOF/BirdLife vil især styrke opbygningen af *Wildlife Conservation Society of Tanzania* og tage sig af oplysningsdelen af forvaltningsprojekterne. Desuden håber vi på at kunne gennemføre et stærkt dansk engagement i Tanzania i forbindelse med BirdLife's *Important Bird Areas*-program for Afrika. Her vil den danske indsats især kunne bestå i at optræne gode tanzanianske feltornitologer.

DOFs medlemmer vil sikkert kunne læse mere om projektaktiviteter i Tanzania i de kommende år.

Lars Dinesen, Thomas Lehmberg, Jens Otto Svendsen, Louis A. Hansen & Jon Fjelds

Bregnballe, T. 1993: Coastal birds in Tanzania – winter surveys for BirdLife International, 1988-89. – Proc. Nordic Orn. Congr. 7: 106-110.

Dinesen, L., T. Lehmberg, J. O. Svendsen & L. A. Hansen 1993: Range extensions and other notes on some restricted-range forest birds from West Kilombero in the Udzungwa Mountains, Tanzania. – Scopus 17: 48-59.

Dinesen, L., T. Lehmberg, J. O. Svendsen, L. A. Hansen & J. Fjelds 1994: A new genus and species of perdicine bird (Phasianidae, *Perdicini*) from Tanzania; a relict form with Indo-Malayan affinities. – Ibis 136: 2-11.

Fjelds, J. 1994: Geographical patterns for relict and young birds in Africa and South America and implications for conservation priorities. – Biodiversity and Conservation 3: 207-226.

Jensen, F. P. 1983: A new species of sunbird from Tanzania. – Ibis 125: 447-449.

Petersen, I. K., F. P. Jensen & S. Brøgger-Jensen 1990: ICBP-DK's undersøgelser i Tanzania. – Kaskelot 88: 30-34.

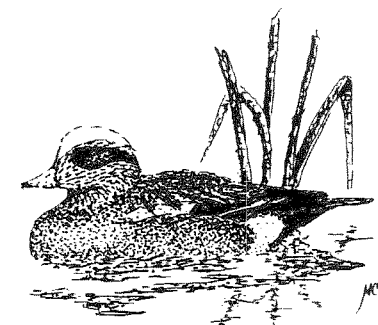
Sjældne fugle i Grønland i 1992

ALEX SAND FRICH og LARS NORDBJÆRG

Rapport nr 23 fra Sjældenhedsudvalget

(With a summary in English:

Rare birds in Denmark and Greenland in 1992)

Reproduktionen af farvefotografierne i denne artikel er betalt af Brock & Michelsen Brilleoptik A/S, eneimportør af Carl Zeiss, Tyskland.

Indledning

I denne rapport for 1992 er 241 sager fra Danmark og Grønland færdigbehandlet. Af disse blev 85% godkendt.

Den systematiske gennemgang er som i tidligere rapporter, hvorimod den regionale inddeling er ændret og nu stemmer overens med den landsdækkende årsrapport over mere almindelige arter (Lindballe et al. 1994). Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét "rastende" individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Ad. = adult (gammel udfarvet fugl), imm. = imatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første fjerdragt efter pullusdragten), pull. = pullus (dununge), sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøg, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet tre tal: 1) antal fund t.o.m. 1964 (før SUs oprettelse); 2) antal godkendte fund 1965-1991; 3) antal godkendte fund i 1992. Bemærk ændringerne i forhold til tidligere rapporter (se afsnittet Ændring af opsummeringen). Bemærk iøvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som fem fund. Signaturerne efter observationerne er observatørens initialer.

Bagest i rapporten findes en opremsning af forkastede fund samt en observatørliste.

Godkendte sager

Fra 1992 godkendtes Amerikansk Pibeand og Sibirisk Jernspurv som nye arter for landet. Ligeledes som nye arter for landet godkendtes Eleonora-falk (både 1988 og 1989) og Azurmejse (1964). En Dværgørn er godkendt fra 1980 og er hermed landets første. Andre bemærkelsesværdige iagttagelser var landets tredje fund af Sibirisk Tundrahøjle og Sortbuget Knortegås; tredje og fjerde fund af Lille Rørsanger; og femte og sjette fund af Kohejre. Sidste halvdel af maj måned var præget af vedvarende varme sydøstlige vinde, der ligesom andre steder i Nordeuropa gav invasionsagtig optræden af Steppehøg, Hvidskægget Terne og Hvidvinget Terne.

Kort over regioner

Regionsinddelingen er fra og med denne rapport ændret og følger nu amtsgrænserne bortset fra Nordjylland, Sjælland, Lolland-Falster og Møn. Inddelingen er således identisk med den, der benyttes i Årsrapporten (jf. Lindballe et al. 1994).

Ændring af opsummeringen

Fra og med denne rapport er opsummeringen for alle nuværende SU-arter ændret i forhold til tidligere rapporter. For de arter, der er udgået fra SU-listen før 1992, er opsummeringen uændret. Første tal i opsummering omfatter nu alle fund før 1965 – såvel SU-godkendte som ikke SU-godkendte – i modsætning til tidligere rapporter, hvor tallet kun

gjældt de fund, der ikke var behandlet af SU. Tal nummer to dækker nu alle SU-godkendte fund fra 1. januar 1965 til udgangen af året forud for rapportåret (her: udgangen af 1991), i modsætning til tidligere, hvor tallet også omfattede godkendte fund fra før 1965. Det tredje tal gælder nu kun fund i rapportåret (her: 1992), i modsætning til tidligere, hvor det omfattede alle fund nævnt i den pågældende rapport.

Baggrunden for disse ændringer har været et ønske om at følge den britiske praksis. Ligeledes efter det britiske mønster vil den danske artsliste blive opdelt i flere kategorier; dette arbejde forventes færdiggjort i begyndelsen af 1995. SU har skønnet, at der er mere information i den nye opsummering, idet fund fra før SUs oprettelse ofte er lige så veldokumenterede som SU-godkendte fund, hvorfor en skelnen mellem godkendte og ikke-godkendte fund er mindre interessant. Årskiftet 1964/65 har været et naturligt valg, idet alle fund af sjældne fugle siden 1965 har skullet en tur omkring SUs bord før offentliggørelse.

SU-listen

Fra og med 1994 skal Sibirisk Gransanger *Phylloscopus collybita tristis* ikke forelægges SU, da racen formodes at optræde regelmæssigt i landet.

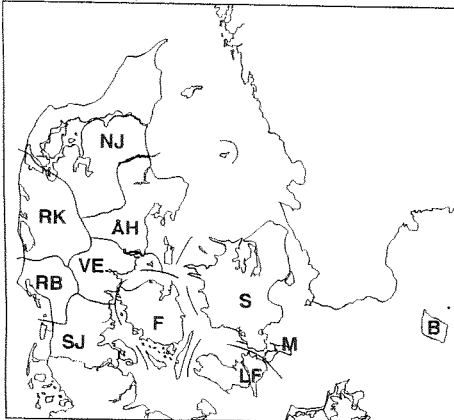
Efter genbehandling anderkendes landets eneste fund af Alaskaryle *Calidris mauri* ikke længere.

Henlagte sager

Til og med 1992 foreligger 17 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. Hertil kommer sager vedrørende Gulbenet Sølvmåge *Larus cachinnans cachinnans/michahellis*, Sildemåge *Larus fuscus heuglini* og Bjergpiber *Anthus spinoletta spinoletta*: fund af disse tre former er vokset støt i SUs arkiv i de senere år, og det forventes ikke, at der bliver truffet afgørelser i den nærmeste fremtid. Årsagen er, at der er stor uenighed/usikkerhed om systematik og feltbestemmelse af disse former. Udvalget modtager imidlertid gerne grundige beskrivelser og især fotos, der kan bidrage til afklaring af problematikken.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU består idag af følgende: David Boertmann, Erik Christophersen, John Faldborg, Alex Sand Frich, Peter Lyngs, Lars Nordbjærg, Ivan Olsen (sekretær), Lars Paaby, Søren Sørensen og Ole

Regionsinddelingen anvendt i denne artikel.
Geographical regions of Denmark used in this report.

Thorup. Fra og med 1994 bydes Palle A. F. Rasmussen og Brian Rasmussen velkommen som afløsere for henholdsvis "Færø-eksperten" Søren Sørensen og "Grønlands-eksperten" David Boertmann, der begge takkes for godt arbejde og mange gode og seriøse diskussioner. Søren og David vil fortsat virke som konsulenter vedr. Færøerne og Grønland.

Ivan Olsen takkes for indskrivning af en stor del af rådata. For kritik og kommentarer til denne rapport takkes David Boertmann, Rolf Christensen, John Faldborg, Per Schiørmacher Hansen, Knud Pedersen, Søren Sørensen og Ole Thorup. Den største tak rettes dog til de mange, der gennem 1992 rapporterede deres observationer til SU, og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældenhedsudvalgets adresse

SUs adresse er: Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

Systematisk gennemgang af de godkendte sager

Accepted records

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii* (9,147,-)

1990: 13.10, Gudhjem (B), trk., HPS.
Fund efter 1990 skal ikke forelægges SU.

Kuhls Skråpe *Colonectris diomedea* (0,20,1)

1988: 29.9, Sønderho, Fanø (RB), trk., KF.

1992: 5.1, Korshage, Rørvig (S), trk., JHC,JB.

Sidstnævnte er første vinterfund i Danmark. Hovedparten forlader ynglepladserne i Middelhavet og øerne i det østlige Atlanterhav okt.-nov. og returnerer igen i marts. Hovedovervintringsområdet ligger ud for Sydafrikas kyst (Cramp & Simmons 1977), og fundet må betegnes som særdeles usædvanligt. Samme dag som fundet ved Sønderho i 1988 blev der iagttaget et eksemplar på den tyske ø Sild (Kim Fischer i brev).

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis*

(-,17 f.o.m. 1984,2)

1987: 19.-24.11, Sønderho, Fanø (RB), 1K., KF.

1992: 24.-25.5, Bulbjerg (NJ), ad., KP,PAFR, LN m.fl. – 19.9, Blåvands Huk (RB), HVR,HKn, MMH m.fl.

[Pelikan *Pelecanus* sp.]

1991: 23.5, Maglemose, Møn (M), FS via PSH. De i alt 10 godkendte fund af Pelikaner i Danmark fordeler sig således: 3 fund af ubestemt Pelikan, 4 fund af Almindelig Pelikan *P. onocrotalus*, 1 fund af Krøttoppet Pelikan *P. crispus*, samt 2 fund af Rødrygget Pelikan. Alle fund regnes som undslupne fangenskabsfugle.

[Rødrygget Pelikan *Pelecanus rufescens*]

1992: 3.-4.8, Dragør Sydstrand (S), SeK,LPe, EK.

Ifølge Zoologisk Have er en fugl rømmet fra haven i samme periode, hvorfor det må formodes, at fuglen stammer herfra. Arten sås iverigt i både Frankrig og Tyskland i august, samt i Norge i september (Birding World 1993). Den er tidligere iagttaget i Danmark i 1989 (Olsen 1991) (to fund, nu regnet som samme individ, jf. Frich & Nordbjærg 1992). Artens optræden i Europa er diskuteret af Königstedt & Roberts (1993).

Kohejre *Bubulcus ibis* (3,1,2)

1992: 3.5, Fanefjord (M), ad. i sdr., PSH,FJ,MS, PRA,APR. – 30.5, Åløkke Skov, Odense (F), trk., MCR.

De to danske fund skal ses i sammenhæng med et større influx til Nordvesteuropa, hvor der i maj bl.a. sås 18 eks. i Storbritannien (Rogers et al.1993). I Belgien og Holland sås henholdsvis 9 og 10 eks. fra ult. april til pri. juni, og ynglebestanden i det sydlige Frankrig var større end sædvanligt (Birding World 1993). Udover de 6 fund i opsummeringen er der fund fra både 1985 og 1989, der helt sikkert drejer sig om undslupne fangenskabsfugle (Olsen 1987, 1991).

[Abdims Stork *Ciconia abdimii*]

1989: 13.8-10.10, Østmøn (M), ad., PSH.

Forekommer kun i Afrika syd for Sahara. Fuglen kan muligvis spores til en dyrepark ved Hamburg, Tyskland, hvor en adult fugl savnedes (Per Schiørmacher Hansen i brev).

Sort Ibis *Plegadis falcinellus* (12,6,1)

1992: 3.6, Tipperne (RK), JRP,FH,MJ,HKn, MC.

Fra og med 1982 er arten truffet 6 gange i Danmark; heraf 5 gange på Tipperhalvøen. I 1992 blev den iagttaget i Finland ult. april (Birding World 1993) og i Sverige med. maj og med. september (Cederroth 1993). Opsummeringen har været forkørt siden SU-rapporten for 1988 (Olsen 1989), hvor den skulle have været (12,4,1).

Sædgås *Anser fabalis*

Med karakterer svarende til Tundrasædgås ssp. *rossicus* (1,25,11):

1991: 7.12, Valbyparken, København (S), 3 eks., RS,LBo. – 3.2, Ballum Enge (SJ), HHN, HKn,BC.

1992: 12.1, Gunderslevholm (S), mindst 15 eks., PeK. – 28.1, Værnengene (RK), OT,EO. – 4.2 og 26.-27.2, Ballum Enge (SJ), FH,OT. – 21.2, Rudbøl Kog (SJ), FH. – 11.3-2.5, Vest Stadil Fjord (RK), op til 4 eks., FH,SeK,OA m.fl. – 13.3-8.4 og 22.4, Nisum Fjord/Bøvling Fjord (RK), op til 2 eks., FH,JRP,HKn. – 2.-5.4, Holmsland Klit (RK), op til 2 eks., EE,FH. – 3.4, Harboør Tange (RK), 5 eks., FH. – 10.4-7.5, Skjern (RK), op til 5 eks., FH. – 13.4, Filsø (RB), FH. – 8.12, Snevris, Saltbæk Vig (S), 2 eks., HBJ.

Fundet fra Ballum Enge 3.2 1991 er tidligere godkendt (Frich & Nordbjærg 1993). Bestemmelse af Tundrasædgås er senest behandlet af Olsen (1993). – Fund efter 1992 skal ikke forelægges SU.

Blisgås *Anser albifrons*

Med karakterer svarende til Grønlandsk Blisgås ssp. *flavirostris* (0,26,5):

1989: 28.2, Lillesø, Lille Vildmose, 2 eks., TL. – 3.3, Tofte Sø, Lille Vildmose (NJ), 4 eks., TL.

1992: 17.1-31.1 og 24.2, Tipperne (RK), 3 ad., MC,HKn m.fl. – 29.1-29.3, Vejlerne (NJ), 2 eks. fordelt på 1 ad. 29.1-18.2 og 1 ad. 31.1-29.3, HHN,PAFR,EDJ,JPk. – 14.2, Ballum Enge (SJ), ad., FH. – 17.4, Vest Stadil Fjord (RK), ad., KT, CH,SeK,JEE.

Udover de 31 fund i opsummeringen foreligger der et fund fra 6.8 1980, der skønnes at stamme fra fangenskab (Pedersen 1984). Racen forekommer hyppigst i Nord- og Vestjylland, fra øerne blot 4 fund (Sjælland 3, Møn 1). Racen overvintrer i Irland og Skotland, og ud fra optællinger her er bestanden anslået til omkring 29 400 fugle i foråret 1991 (Stroud 1992).

Dværfgås *Anser erythrorus* (30,35,2)

1990: 25.9, Gudhjem (B), 1K trk., HPS.

1991: 16.10, Filsø (RB), 2K, LP.

1992: 7.2, Pallisbjerg, Husby Sø (RK), 2K, FH.
– 5.4, Vest Stadil Fjord (RK), ad., TF,TK.

Et fund fra 1962 er overført til første tal i opsummeringen, og et fund fra Uterslev Mose 20.6-2.10 1965 er fjernet, da det ikke regnes som spontant.

Knortegås *Branta bernicla*

Med karakterer svarende til Sortbuget Knortegås ssp. *nigricans* (0,2,1):

1992: 21.9, Vr. Vedsted Vade, Mandø Ebbevej (RB), OT.

Beskrivelser af denne race bør indeholde alle karakterer der adskiller racen fra nominatformen, idet individer med hybridkarakterer bl.a. er observeret i Storbritannien (Rogers et al. 1993).

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis* (8,12,1)

1992: 13.2, Rejsby/Høgsbro Enge (RB), OT, JPK,CaH. – 13.2, Langerhuse, Harboør Tange (RK), MBH. – 22.2 og 29.2, Bøvling Klit (RK), PKo,OGJ,EE m.fl. – 22.4 og 24.4, Vest Stadil Fjord (RK), EE,OA.

Ved aflæsning af halsmærkede Kortnæbbede gæs har det vist sig, at gæssene i Vestjylland pendler mellem Vadehavet og de nordligere liggende fourageringsområder (Ole Thorup pers. medd.). Da de Rødhalsede Gæs følges med Kortnæbbede Gæs regnes alle fundene derfor som et fund.

Et fund fra 17.8 1969 er fjernet fra opsummeringen, da det ikke regnes som spontant.

Amerikansk Pibeand *Anas americana* (0,0,1)

1992: 3.-11.4, Bygholm Vejle (NJ), ad. ♂, PAFR,EDJ,HHN.

Ny art for landet og længe ventet, da den allerede er truffet 9 gange i Sverige og over 200 gange i Storbritannien. Fundet regnes som spontant, men rømning fra fangenskab kan bestemt ikke udelukkes, idet arten hyppigt findes i fangenskab og kendes fra private andedamme i Danmark. Otte af de svenske fund er ligeledes fra april/maj (Breife et al. 1990).

Krikand *Anas crecca*

Med karakterer svarende til Amerikansk Krikand ssp. *carolinensis* (0,6,0):

1991: 7.4, Tipperne (RK), ad. ♂, HHN,EO, HKn.

Blåvinget And *Anas discors* (1,5,1)

1992: 21.4-4.5, Selbjerg Vejle (NJ), ad. ♂, JPK,PAFR,EDJ,HHN.

Første fund siden 1989 (Olsen 1991). I Storbritannien yngler mindst 37 par i fangenskab og nogle af de britiske

fund stammer utvivlsomt derfra (Clement & Gantlett 1993).

Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1988 (Olsen 1989), hvor den skulle have været (1,1,3).

[Kaneland *Anas cyanoptera*]

1991: 26.5, Slunden, Fanø (RB), ad. ♂, KF.

Første fund i Danmark. Europæiske fund af denne art regnes generelt som undslupne fangenskabsfugle (Madge & Burn 1988).

Stammer oprindeligt fra Nordamerika.

Hvidøjet And *Aythya nyroca* (8,11,1)

1992: 18.3, Haderslev Inderdam (SJ), ad. ♂, MBH.

Første fund siden 1988, og blot det andet i de sidste 10 år (Olsen 1989).

To fund fra henholdsvis 1958 og 1962 er overført til første tal i opsummeringen.

Kongeederfugl *Somateria spectabilis* (20,68,10)

1992: 5.1, Korshage, Rørvig (S), ad ♂ rst./trk., JHC, JB,EVR. – 17.1, Gilbjerg Hoved (S), ad. ♂ trk., KT. – 4.2 og 8.2, Korshage, Rørvig (S), ad. ♀, JL,JMP,EVR,BiR,PCC. – 11.3, Sejerøbugten nær Sejerø (S), ad. ♀, IO,SL. – 5.8-10.8, Ølsemagle Revle (S), 2K+ ♀, IO,LN. – 25.10, Gedser Odde (LF), 2K+ ♂ trk., MMH m.fl. – 3.11, Gilbjerg Hoved (S), 2K+ ♂ trk., BR,JC. – 8.11, Korshage, Rørvig (S), ad. ♂ trk., JHC,JB,KBj. – 21.11, Kors-hage, Rørvig (S), ad. ♂, BBP,PR. – 13.12 Kors-hage, Rørvig (S), ad. ♂ trk., JHC.

Fuglen fra Ølsemagle Revle vides med sikkerhed at have opholdt sig i området indtil 30.8. Fund efter 1992 skal ikke forelægges SU.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0,8,1)

1992: 28.9, Ørhage, Klitmøller (NJ), ad. ♂ trk., TS,HHB.

Slangeørn *Circus gallicus* (-,12,2)

1992: 26.4, Bagenkop, Langeland (F), trk., EsE. – 8.6, Skagen (NJ), trk.fors. JNø,CLa.

Arten har været årlig siden 1989, senest med to fund i både 1991 og 1992. Spændende at se om denne "udvikling" vil fortsætte. Arten ynglede tidligere i Sønderjylland, senest i Lindet Skov i 1877. Herefter blot ét fund for 1965, fra Kegnæs på Als 25.6 1904 (Dybbro 1978).

Steppehøg *Circus macrourus* (15,38,7)

1989: 21.5, Bøvling Fjord (RK), 3K ♂ trk., AKV.

1991: 30.5, Busene (M), ad. ♀ trk., PSH. – 5.6, Mandemærke Bakker (M), 2K, PSH,PRa,FJ.

1992: 26.4, Korshage, Rørvig (S), 2K trk., EVR m.fl. – 14.5, Råbjerg Mile (NJ), 2K trk., EHS,OGJ, HLæ. – 15.5, Skagen Nordstrand (NJ), 2 2K, EC, KP,GØ,MMH m.fl. – 18.5, Skagen (NJ), 2K trk., JP. – 21.5, Pælebakke Klit, Skagen (NJ), 2K trk. LN,ASF,AB,LPe. – 31.5, Skagen Nordstrand (NJ), 2K trk.fors. KP m.fl.

Rekordår for arten, hvor den invasionsagtige optræden skal ses i sammenhæng med vedvarende sydøstlige vinde fra den 14. maj og måneden ud. Dragtdetaljer viste, at fuglen fra 14.5 ikke kunne være identisk med nogen af de to fugle fra Skagen 15.5. Fundet fra 1989 er tidligere publiceret som forkastet i Olsen (1991), men er nu godkendt efter genbehandling. Et ældre fund fra 1968 (Dyck et al. 1970) er trukket tilbage af observatøren (Christensen 1977), hvilket imidlertid aldrig er nævnt i en SU-rapport. Fundet har dog ikke figureret i opsummeringen.

Lille Skrikeørn, imm./ad., Skagen, 31. maj 1992. Foto: Knud Pedersen.

Lille Skrikeørn *Aquila pomarina* (10,42-44,9)

1990: 10.9, Stignæs (S), trk., UDA,MFu,SKP.

1991: 9.6, Jydelejet (M) imm./ad. trk., PSH, PRa,LP.

1992: 10.5, Bødkermosen (M), imm./ad. trk., PSH,KN,PRa. – 20.-24.5 og 31.5, Skagen (NJ), mindst 3 imm./ad. trk.fors., LN,HHB,TS,KP,EC, MMH. – 17.9, Højerup, Stevns Klint (S), 2 eks., heraf 1 imm./ad. trk. og 1 imm. trk., JHC. – 18.9, Ishøj Strand (S), trk., RS. – 19.9, Stevns Klint (S), trk., LP,ASF m.fl. – 6.-7.11 og 10.11, Harboør Tange (RK), 1K, KKN,MJH,OA,AKV,JNø.

Arten optræder stadigt hyppigere i landet, og 9 fund i 1992 blev det bedste år nogensinde. Arten yngler almindeligt i bl.a. Polen, og med baggrund i Skov & Naturstyrelsens forestående arbejde med udlægning af naturskov i Danmark håber man, at arten vil indvandre som ynglefugl i fremtiden (Erik Buchwald pers. medd.). Et fund fra 1957 er nu overført til første tal i opsummeringen.

Stor Skrigeørn *Aquila clanga* (4,31,1)

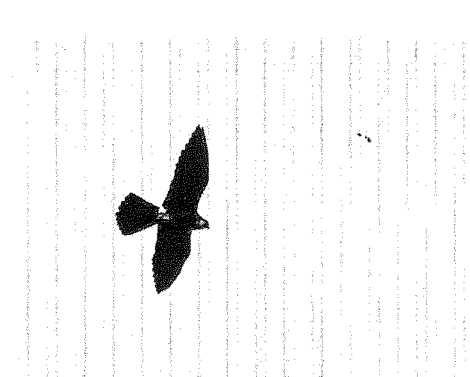
1992: 20.9, Klarskov mellem Korsør og Skæl-skør (S), ad. trk., JB. – 29.9, Stignæs (S), ad. trk.fors., BT,OLJ,MFu.

De to fund regnes som samme individ. I modsætning til Lille Skrigeørn er arten efterhånden virkelig sjælden, både som tilfældig gæst i Danmark og som ynglefugl i Østeuropa, hvor bestanden næppe er over 25 par (Alström et al. 1991). Et fund fra 1962 er nu overført til første tal i opsummeringen.

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0,11,2)

1992: 18.-28.5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., LS, RoC m.fl. – 20.9, landevejen mellem Visby og Hjørsted (SJ), imm., trk., HHA,MB.

Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1989 (Olsen 1991), hvor den skulle have været

Eleonorafalk, ad. lys fase, Gulstav Klint, Langeland, 4. oktober 1992. Foto: Oluf Lou.

(0,10,1). Udover de 13 fund i opsummeringen forligger der i alt 5 godkendte fund af individer, der helt sikkert stammer fra fangenskab: 1983 (1), 1987 (3) og 1988 (1) – alle fra Skagen.

Dværgeørn *Hieraaetus pennatus* (0,7,0.)

1980: 16.9, Stevns Klint (S), mørk fase trk., TA,JHC,CAa.

Fundet er tidligere blevet forkastet, men er nu godkendt efter fornyet overvejelse og bliver hermed landets første.

Eleonorafalk *Falco eleonorae* (0,2,0)

1988: 4.10, Gulstav Klint, Langeland (F), ad. lys fase trk., OL.

1992: 25.5, Gilbjerg Hoved (S), lys fase trk., JL,HD.

Ny art for landet. I 1988 sås arten både på Öland og ved Falsterbo i Sverige, henholdsvis 29.8 og 4.9: det danske fund ligger senere end alle de 5 svenske fund, der er fra perioden 17.7-4.9 (Hirschfeld 1989, Cederroth 1993).

Jagtfalk *Falco rusticolus* (41,31,6)

1984: 10.4, Selbjerg Vejle (NJ), 2K, PAFR,CE.
1991/92: 28.10, 31.10 og 10.11-17.3, Langli (RB), og samme individ 2.4-23.4 ved 7 lejligheder på Tipperne (RK), 1K/2K, SK,OT.
1992: 11.1-9.3 og 9.4, Vejlerne (NJ), 2K, PAFR, EDJ,HHN. – 24.-25.2, Tipperne (RK), 2K, JRP, HKn,MC. – 17.4, Christiansø (B), trk., PL,LaA, GC. – 4.10, Tryggelev Nor, Langeland (F), trk., EsE,MoH. – 10.11, Frederikskog (SJ), 1K, EO, MC.HKn. – 31.12, Horsens Nørrestrand (VJ), HP. Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1989 (Olsen 1991), hvor den skulle have været (41,23,6). Udover de 78 fund i opsummeringen foreligger der et godkendt fund fra 24.3 1982, som helt sikkert gjaldt en fangenskabsfugl. Fundet fra 1984 er tidligere publiceret som forkastet (Olsen 1988), men er nu godkendt efter genbehandling. Dragtdetaljer udelukker, at der kunne være tale om mere end ét individ på Langli/Tipperne 1991/92.

Jomfrutrane *Anthropoides virgo* (3,2,1)

1992: 3.-6.6, Kærup Holme, Vejlerne (NJ), ad., HHN,EDJ, PAFR,JPK.
Første fund siden 1986 (Olsen 1988). Arten er yderst sjælden i Vest- og Nordeuropa, og det er meget vanskeligt at fastslå fuglenes oprindelse. Fundet kan imidlertid meget vel være spontant, idet vejret i perioden forud for iagttagelsen var præget af til tider kraftig og ikke mindst vedvarende sydøstenvind. Arten sås desuden i Sverige 14.-16. juni (Cederroth 1993). Bestemmelse af Trane og Jomfrutrane er behandlet af Robertson (1992). Ifølge Dybbro (1978) drejede to fund ved Skagen 1971 og 1972 sig helt sikkert om individer fra fangenskab.

Stylteløber *Himantopus himantopus* (13,9,2)

1992: 9.5, Nyord og 14.5, Ulvshale (M), 2K, JS.PSH,MB m.fl. – 25.5, Korshage, Rørvig (S), trk., PKK.
Fundene skal ses i sammenhæng med usædvanligt mange fund i maj langs Frankrigs Atlanterhavskyst (mere end 700 eks.) og ca 30 eks. i Holland, incl. en ynglekoloni med 16 eks. (Birding World 1993).

Rødvinget Braksvale *Glareola pratincola* (2,7,1)

1992: 19.9, Mandø Ebbevej (RB), JT.
Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1982-84 (Boertmann et al. 1986), hvor den skulle have været (1,2,1). Et fund fra 1960 er nu overført til første tal i opsummeringen.

Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis fulva* (0,2,1)

1992: 28.7, Borreby Mose (S), ad i sdr. trk., RS,BS,FO.
Tredje fund, der tidsmæssigt er helt i tråd med de tidligere (Olsen 1991).

Alaskafalk *Calidris mauri* (0,0,0)

Det hidtil eneste danske fund (Tipperne (RK) maj 1976) anerkendes efter genbehandling ikke længere, og arten er hermed udgået af listen over Danmarks fugle. Fundet er nævnt i Dybbro (1978) og Olsen (1992).

Stribet Ryle *Calidris melanotos* (3,11,3)

1992: 15.5, Bygholm Vejle (NJ), PAFR,HHN. – 11.6, Harboør Tange (RK), 2 eks., PAFR,HHN. – 26.7-1.8, Borreby Mose (S), 2K+, ASF m.fl.
Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1988 (Olsen 1989), hvor den skulle have været (2,8,1). Et fund fra 1956 er nu overført til første tal i opsummeringen.

Stor Kobbersneppe *Limosa limosa*

1985: 26.12, Sønderho, Fanø (RB), 1K, KF.
Første vinterfund i Danmark. Arten har imidlertid optrådt regelmæssigt i Vadehavet de seneste vintre (Ole Thorup pers. medd.), og vinterfund skal herefter ikke forelægges SU.

Tredækker *Gallinago media*

1988: 22.5, Bødkermosen (M), JR,DJ.
Fund efter 1990 skal ikke forelægges SU.

Tereklirle *Xenus cinereus* (2,14,2)

1992: 24.-25.7, Borreby Mose (S), ad., GH, ECh,JB,HVR. – 29.7, Keldsnor, Langeland (F), HCC.
Fuglen fra Borreby Mose var den første stationære i mange år. Den lod sig beskue af mange tilreisende ornitologer og vides at have opholdt sig på lokaliteten indtil 31.7, fra 26.7 sammen med en Stribet Ryle.

Thorshane *Phalaropus fulicarius*

1988: 29.5, Sønderho, Fanø (RB), ad. ♀ i sdr., KF,JT,JBe.
1992: 13.5, Grenen, Skagen (NJ), ad. ♀ i sdr., RoC,SeK m.fl.
Blot 3. og 4. forårsfund. De to tidligere var ligeledes i maj, henholdsvis Skagen 1976 og Skallingen 1979.

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*

(6,ca 169,-)
1982: 14.-15.9, Klitmøller (NJ), 1K, OT.
1986: 22.9, Nordby Marina, Fanø (RB), 1K, KF.
Fundet fra 1986 er tidligere publiceret som forkastet (Frich & Nordbjærg 1992), men er nu godkendt efter genbehandling. Fund efter 1990 skal ikke forelægges SU.

Hvidvinget Måge *Larus glaucoideus* (14,ca 170,-)

1989: 6.5, Sønderho Strand, Fanø (RB), 2K trk., KF.
Fund efter 1990 skal ikke forelægges SU.

Sandterne *Gelcolio melanotos nilotica*

1992: 9.8, Kyndby Vig (S), trk., MG,JHN,SHN.
Blot det andet fund på Sjælland i de seneste 10 år (Frich & Nordbjærg 1992).

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* (0,9,2)

1992: 22.-25.5, Kogleaks, Kærup Holme, Vejlerne (NJ), 4 ad. HHN,PAFR,EDJ,JPK. – 5.6, Saltvandssøen, Margrethe Kog (SJ), ad., HP m.fl.
Fem individer er absolut bemærkelsesværdigt, og tilmed udgjorde to af dem et par, der sås bygge rede i Vejlerne. Sverige og Finland oplevede ligeledes rekordagtig optræden i 1992, mens arten ikke sås i Storbritannien (Rogers et al. 1993). Fundenes østlige dominans afspejles iøvrigt i, at Polen havde ca 120 ynglepar, det største antal nogensinde (Birding World 1993, Rogers et al. 1993).

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* (3,39,4)

1989: 26.5, Tryggelev Nor, Langeland (F), ad., HKn,TE.
1991: 22.9, Nordby Marina, Fanø (RB), ad. i odr., KF.

1992: 15.5, Nyord (M), 7 ad. trk., HK,SuJ. – 15.5, Keldsnor, Sydlangeland (F), ad. trk., THH, JSA. – 15.5-6.6, Bygholmengen, Vejlerne (NJ), 3K, HHN,PAFR,EDJ,JPK. – 20.5, Ulvshale (M), ad. og 3K, PSH,BSt,BH.

Fundet fra 1991 menes at være det samme eksemplar, der tidligere er godkendt fra Langli (RB) 8.9 1991 (Frich & Nordbjærg 1993). 1992 blev et meget fint år med 11 individer fordelt på 4 fund, alle i maj efter vejromslaget den 14. Samme billede sås i Storbritannien, hvor 15 af 21 forårsfund var fra 18.-19. maj. I Sverige og Finland optrådte arten ligeledes invasionsagtigt, og i Polen var der ca 1000 par, det største antal nogensinde (Birding World 1993, Rogers et al. 1993). Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1982-84 (Boertmann et al. 1986), hvor den skulle have været (3,22,4).

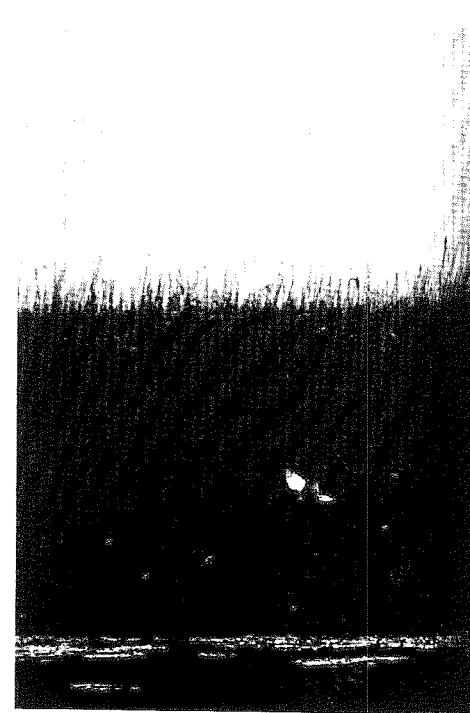
Slørugle *Tyto alba*

Med karakterer svarende til nominatformen ssp. *alba* (0,2,1):

1992: 15.3, Velling, Ringkøbing (RK), JBa.
De to første fund af racen, i 1990, var ligeledes fra Ringkøbing Amt (Frich & Nordbjærg 1992).

Stor Hornugle *Bubo bubo*

1992: ult. januar, Barde Dambrug, Videbæk (RK), via EØ. – Sydlige Jylland, 2 ad. og 2 pull., HP.
Fuglen fra Barde Dambrug blev fundet afkræftet og indleveret til plejecentralen Hølgildgård ved Herning, hvor fra den blev sluppet fri 18.2. Fuglen var ringmærket som unge i Sønderjylland 1991 (Egon Østergård i brev).

Hvidskægget Terne, ad., Kogleaks, Vejlerne, 22. maj 1992. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Sneugle *Nyctea scandiaca* (-,20,2)

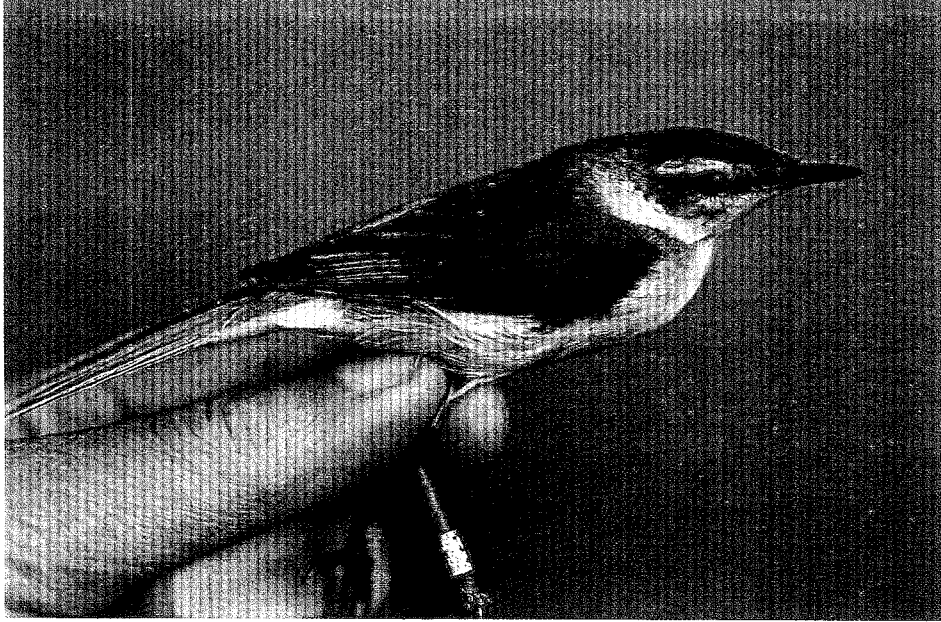
1992: 11.7, Tversted Strand, Vendsyssel (NJ), PVP. – 15.7 og 2.8, Harboør Tange (RK), EE,EDJ, CaH,TS. – 6.12, Jedsted Forland (RB), imm. ♀, OT,ARA.
Sommerfundene fra Tversted Strand og Harboør Tange er meget usædvanlige; de regnes som ét fund på baggrund af beskrivelserne. Holland havde ligeledes sommerfund af formentlig to forskellige individer i juni (Birding World 1993). 13 fund fra vinteren 1962/63 er nu fjernet fra opsummeringen.

Høgeugle *Surnia ulula*

(ca 30,28 udover invasionen i 1983/84,0)
1987: 19.12, Rønne (B), JJN,GJN.

Sibirisk Jernspurv *Prunella montanella* (0,0,1)

1992: 5.10, Christiansø (B), ringm., ML,PeK, KC,SJ,MH.
Ny art for landet og længe ventet, idet den er truffet 7 gange i Sverige (Elmberg 1992). Samme dag sås arten for første gang i Norge, på Lista (Birding World 1993). Fundet er relativt tidligt, idet alle svenske fund ligger i perioden 13.-29. oktober (Elmberg 1992). En fotomontage over 9 af verdens 13 jernspurvearter er præsenteret af Per Alström i Edenius & Giesler (1990).

Lille Rørsanger, Christiansø, 4. juni 1992. Foto: Kim Christensen.

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos* (2,39,4)

1992: 26.5, Langli (RB), ringm., MBj,CKP. – 12.-14.6, Erslev Kær, Mors (NJ), 2 2K (ringm. 12.6), JKK. – 14. og 17.8, Christiansø (B), 1K (ringm. 14.8), PeK,KC,SJ.

Fuglen fra august er kun det andet efterårsfund. Det første er fra Hyllekrog, Lolland (LF), 19.8 1978 (Olsen 1992).

Blåhals *Luscinia svecica*

Med karakterer svarende til Sydlig Blåhals ssp. *cyanecula* (-,14,1):

1992: 2.6-8.8, Møgeltonder Kog (SJ), 1 par, fodring af mindst 2 unger iagttaget 6.6, CS,HHA,GG, HP m.fl.

Det første dokumenterede ynglefund i 1900-tallet. Racen var ikke på SU-listen fra 1974 til 1981; den yngled på Fyn 1858-73 og er formodentlig forsvundet som dansk ynglefugl omkring 1890 (Olsen 1992).

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata*

Tidligere er det blot racen *rubicola*, der er regnet som regelmæssig i Danmark. I de senere år er der imidlertid, især i vinterhalvåret, registreret flere individer med karakterer svarende til racen *hibernans*, som bl.a. yngler på de Britiske Øer og muligvis optræder regelmæssigt i Danmark som trækfugl. Racen *hibernans* skal ikke forelægges

SU efter 1993, og indtil nærmere undersøgelse foreligger foretrækker SU, at alle disse fugle benævnes *rubicola/hibernans*.

Vandsanger *Acrocephalus paludicola* (9,9,1)

1992: 10.8, Ørum Sø, Thy (NJ), ringm., HVC. Af de 19 danske fund stammer 8 fra fyrfald før 1948 (Dybbro 1978). Af de øvrige er 8 ringmærkede og 3 iagttaget i felten. Fundene fordeler sig således: juli 1, august 10, september 4 og oktober 4.

Et fund fra 1964 er overført til første tal i opsummeringen.

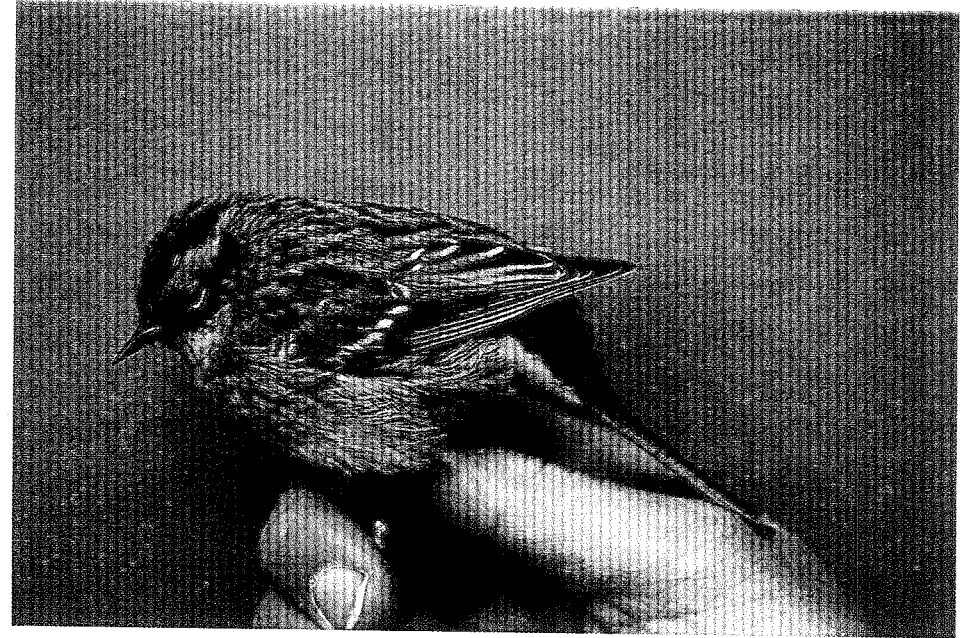
Lille Rørsanger *Acrocephalus agricola* (0,2,2)

1992: 4.6, Christiansø (B), 2K ringm., KC,PeK, SJ,PL,LaA. – 17.9, Husby Sø (RK), 1K ringm., NUP,JKK,HVC.

En fordobling af totalen, der nu omfatter to fund i første halvdel af juni og to i september, alle ringmærkede. Arten er relativ let at bestemme, og et øget kendskab til den vil formentlig også føre til feltobservationer i fremtiden. Sverige har 13 fund, alle gjort under ringmærkning (Cederroth 1993). Bestemmelse af rørsangerarter er for nyligt behandlet af Schulze-Hagen & Barthel (1993).

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* (0,15,4)

1992: 28.-29.5, Christiansø (B), (ringm. 28.5), PeK,KC, SJ. – 5.6, Korshage, Rørvig (S), syng.,

Sibirisk Jernspurv, Christiansø, 5. oktober 1992. Foto: Kim Christensen.

EVR. – 7.6, Roshage, Hanstholm (NJ), syng., JB, HVR. – 13.6 og 15.6, Alsønderup Enge (S), syng., CH,ES.

Arten har været årlig siden 1986. Dette skal nok ikke kun ses som et resultat af øget feltornitologisk viden eller aktivitet, men også af artens spredning mod vest gennem de sidste 50 år (Cramp 1992). De danske fund er alle fra maj-juli, hvilket stemmer med situationen i Sverige. På de Britiske Øer er der imidlertid 20 fund fra perioden august-oktober og kun ét fra maj (Alström et al. 1991, Olsen 1992, Rogers et al. 1993).

Hvidskægget Sanger *Sylvia cantillans* (0,19,2)

1992: 2.-8.5, Christiansø (B), 2K ♀ (ringm. 2.5), SJ,PeK,KC,PL,LaA. – 2.6, Christiansø (B), ♀, SJ.

Alle de danske fund er fra april-juni, undtagen et fra Christiansø 20.9 1976. Det er den hyppigst forekommende af de sydeuropæiske *Sylvia*-arter i Nordvesteuropa. Den overvintrer i et bælte tværs over Afrika langs Saharas sydlige randområder (Cramp 1992). Det er formentlig fugle på forlænget forårstræk, der havner i Nordvesteuropa. Til sammenligning er der til og med 1992 21 fund i Sverige (Cederroth 1993) og 287 på de Britiske Øer (Rogers et al. 1993).

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides* (2,225-226,52-57)

1989: 9.8, Sønderho, Fanø (RB), KF.

1991: 2.-8.6, Gudhjem (B), syng., HPS.

1992: 23.5-7.7, Møns Klint (M), 15-20 eks. syng., PSH,SC,JF,AL m.fl. – 25.5-30.6, Christiansø (B), mindst 30, heraf 16 ringm., PeK,KC, SJ. – 28.5, Nordlysvej, Skagen (NJ), syng., LN, ASF,LP. – 2.6, Vigerslevparken, København (S), syng., JEE. – 3.6, Hvidovre Strandvej (S), syng., JEE. – 31.5-10.6, Kongelunden (S), syng. PB,LN. – 7.-26.6, Helligpeder, Bornholm (B), syng., SPS. – 13.-21.6, Bobbeå, Gudhjem (B), syng., HPS. – 15.6, Vestskoven nær Ejby (S), MFu. Fund efter 1992 skal ikke forelægges SU.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (0,ca 85,-)

1982: 22.10, Gilbjerg Hoved (S), ringm., JK,JC. Fund efter 1990 skal ikke forelægges SU.

Schwartz Løvsanger *Phylloscopus schwarzi* (0,8,1)

1992: 25.9, Christiansø (B), ringm., KC,PeK,SJ. Første fund fra Christiansø siden 1987. I England var der blot 3 fund i 1992 (mod 16 i 1991), alle mellem 30. september og 4. oktober (Rogers et al. 1993).

Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* (0,10,2)

1992: 5.5, Jydelejet (M), SC. – 15.5, Mandø (RB), OT.

Begge fugle havde karakterer svarende til nominatformen, der yngler i Sydvest- og Centraleuropa. Bemærkelsesværdigt med hele to feltobservationer, idet 8 af de i alt 12 fund er gjort under ringmærkning, henholdsvis på Christiansø (6) og ved Blåvand (2).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Med karakterer svarende til Sibirisk Gransanger ssp. *tristis* (0,36,1):

1992: 25.10, Grenen, Skagen (NJ), ringm., RoC. Racen skal ikke forelægges SU fra og med 1994. Grundet vanskelighederne ved en sikker bestemmelse i felten er der alene godkendt fund i forbindelse med ringmærkning, og det gælder stadigvæk, at kun fugle i hånden kan bestemmes sikkert (Svensson 1984).

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis* (18,98,9)

1991: 9.5, Jydelejet (M), ad. ♂, PSH,KN,HN.
1992: 28.4-15.5, Christiansø (B), 6 fordelt på 28.-29.4 3K+ ♂ ringm., 29.4 2K ♂ ringm., 2.-10.5 2K ♂ ringm., 10.-11.5 2K ♂ ringm., 11.5 2K ♂ ringm., 14.-15.5 ♂, PeK,KC,SJ. – 23.8-13.9, Christiansø (B) 3 fordelt på 23.8 1K ♂ ringm., 1.9 1K ♀ ringm., 13.9 2K+ ♀ ringm., PeK,KC,SJ.

Azurmejs *Parus cyanus* (1,0,0)

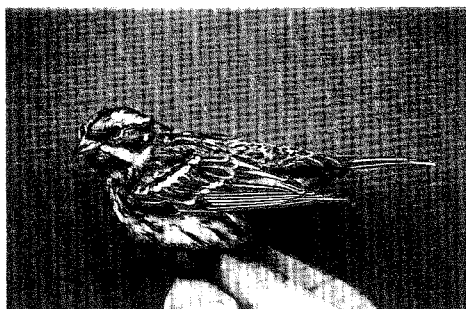
1964: ult. januar, Klampenborg, København (S), NB og SP via TLA.
Ny art for landet. Fundet er godkendt ud fra en samtidig avisartikel med tilhørende felttegninger. Den noget usædvanlige dokumentationsform er normalt ikke acceptabel. Men efter at have indhentet yderligere oplysninger hos observatører har udvalget anset fundet som tilstrækkeligt dokumenteret. Arten er udbredt fra det vestlige Rusland gennem Asien til det nordvestlige Kina, og er ganske sjælden i Vest- og Mellemuropa. Fra Sverige foreligger blot to fund, senest i november 1983, og fra Finland er der 21 fund til og med 1988. Her ynglede arten endda i 1973 og 1975, sidstnævnte år i par med Blåmejs *Parus caeruleus* (Alström et al. 1991). I den forbindelse skal det nævnes, at hybrider formentlig er lige så sandsynlige i Danmark som "rene" Azurmejs, som de ligner meget. Se foto af en sådan hybrid i Elmborg (1992).

Rødhovedet Tornskade *Lanius senator* (6,23,2)

1992: 14.5, Fyns Hoved (F), ♀, LH. – 7.6, Batterivej, Skagen (NJ), ♂, JKA.
Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1989 (Olsen 1991), hvor den skulle have været (3,22,2). Fund fra henholdsvis 1877, 1963 og 1964 er nu overført til første tal i opsummeringen.

Rosenstær *Sturnus roseus* (20,21,1)

1992: 29.8, Christiansø (B), 1K, KC,PeK.
Bortset fra 1988 har arten været årlig siden 1982. Op-

Pileværling, 1K, Christiansø, 27. september 1992. Foto: Kim Christensen.

summeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1989 (Olsen 1991), hvor den skulle have været (20,15,4).

Pileværling *Emberiza rustica* (1,21,3)

1992: 30.5, Christiansø (B), ad. ♂, PeK,KC,SJ. – 27.9-7.10, Christiansø (B), 2 1K (begge ringm. 27.9), PeK,KC,SJ,ML m.fl.
Med undtagelse af 1988 har arten været årlig siden 1983. Et fund fra 1964 er overført til første tal i opsummeringen.

Dværgværling *Emberiza pusilla* (0,36,2)

1989: 26.10, Sønderho, Fanø (RB), KF.
1992: 20.9, Lakolk, Rømpø (SJ), HHA,MB. – 26.9, Rosenvold, Vejle Fjord (VE), KB,RiS.
Arten har været årlig siden 1985. Opsummeringen har været forkert siden SU-rapporten for 1988 (Olsen 1989), hvor den skulle have været (0,14,9).

Hætteværling *Emberiza melanocephala* (0,9,2)

1992: 18.5, Ulvshale (M), ad. ♂, NPA. – 29.7, Sønder Havrvig, Holmsland Klit (RK), ad. ♂, JN.
De 11 fund fordeler sig geografisk således: Nordjylland 3, Vestjylland 4, Christiansø 2, Bornholm 1 og Møn 1. Et fund fra 20.12 1972 er fjernet fra opsummeringen, da det ikke regnes som spontant.

Grønland

Hjejl *Pluvialis apricaria*

1992: 20.7, Østligste Disko, Qeqertarsuaq kommune, ad., OF,AP,JKr.

Parulasanger *Parula americana*

1992: 21.-22.9, Julianehåb Bugt, juv., MKP, CG.
Fuglen blev fundet på en trawler 21.9 og frigivet i Qaqortoq dagen efter.

Forkastede sager

Records not accepted

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* 1992: 7.11, Gilleleje (S), ad.
Dværggås *Anser erythropus* 1992: 10.5, Vest Stadil Fjord (RK).
Blåvinget And *Anas discors* 1992: 1.8, Omø Sø (S).
Steppehøg *Circus macrourus* 1992: 23.5, ad. ♀, Nordby, Fanø (RB).
Steppevåge *Buteo buteo vulpinus* 1992: 7.1, Sorø (S).
Ørnevåge *Buteo rufinus* 1992: 14.5, Spodsbjerg Fyr, Hundested (S), trk.
Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 1992: 5.9, Vallensbæk Mose (S), trk. 18.9, Stignæs (S), trk.
Stor Skrigeørn *Aquila clanga* 1992: 5.10, Stignæs (S), trk.
Steppeørn *Aquila nipalensis* 1992: 13.10, Hanstholm (NJ), trk.
Dværgørn *Hieraaetus pennatus* 1991: 7.5 og 11.5, Bøvling Klit (RK). – 1992: 4.9, Selsø (S). 6.10, Vest Stadil Fjord (RK).
Jagtfalk *Falco rusticolus* 1991: 5.12, Langli (RB). – 1992: 11.1, Vestamager (S).
Plettet Rørvagtel *Porzana porzana* 1992: 18.1, Esrum Å (S).
Lille Rørvagtel *Porzana parva* 1992: 2.7, Røsnæs Strandpark, Kalundborg (S).
Tundrahøjle *Pluvialis dominicafulva* 1992: 24.8, Blåvand (RB), ad. trk. 22.9, Nyord enge (M), 1K.
Alaskaryle *Calidris mauri* 1991: 7.8, Harboør Tange (RK).
Bairds Ryle *Calidris bairdii* 1992: 11.8, Sønderho, Fanø (RB), ad. 13.9, Rødsand nær Gedser (LF), ad.
Spidshalet Ryle *Calidris acuminata* 1992 16.8, Harboør Tange (RK).
Terekklire *Xenus cinereus* 1992: 24.7, Borreby Mose (S).
Sabinemåge *Larus sabini* 1991: 19.11, Enø Overdrev (S), ad. trk.
Kumliens Måge *Larus glaucooides kumlieni* 1992: 7.4, Thyborøn Havn (RK).
Thayers Måge *Larus thayeri* 1992: 26.-31.3, Trygge-vælde Å, Stevns (S).
Gråsejler *Apus pallidus* 1992: 5.6, Kongelunden, Amager (S). 13.8, Borreby Mose (S).
Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* 1988: 29.6, Sønderho, Fanø (RB), trk.
Kalanderlærke *Melanocorypha calandra* 1992: 29.5, Skagen (NJ), trk.
Middelhavstenpikker *Oenanthe hispanica* 1992: 29.5, 2 Husby Klit (RK).
Spotեսanger *Hippolais polyglotta* 1992: 6.9, Borre Odde, Horsens Fjord (Ø).
Nordsanger *Phylloscopus borealis* 1992: 1.11, Stege (M).
Brun Fluesnapper *Muscicapa latirostris* 1992: 3.6, Hanstholm (NJ).

Observatørliste

Claus Aarestrup CAA, Lars Abrahamsen LAa, Ole Amstrup OA, Hans Harrestrup Andersen HHA, Thomas Lillelund Andersen TLA, Jacob Sterup Andersen JSA, Tim Andersen TA, Uffe Damin Andersen UDA, Niels Peter Andreasen NPA, Jens Balle-gaard JBa, Michael Bastian MB, Jørgen Bech JB, Jan Beier JBe, Preben Berg PB, Kim Biledgaard KB, Klaus Bjerre KBj, Michael Bjerregaard MBj, Niels Blædel NB, Lars Borremark LBo, Henrik Holm Brask HBB, Alex Bühring AB, Erik Christensen ECh, Gitte Christensen GC, Jens Christensen JCr, Steen Christensen SC, Henrik Vang Christensen HVC, Jan Hjort Christensen JC, Kim Christensen KC, Peter Cilius Christensen PCC, Rolf Christensen RoC, Bo Christiansen BC, Hans Chr. Christiansen HCC, Jørgen Hulbæk Christiansen JHC, Erik Christophersen EC, Michael Clausen MC, Henrik Dahl HD, John Erik Ekberg JEE, Erik Enevoldsen EE, Christian Engelstoft CE, Esben Eriksen EsE, Torbjørn Eriksen TE, John Faldborg JF, Kim Fischer KF, Tommy Frandsen TF, Alex Sand Frich ASF, Ole Frimer OF, Mikael Funch-MFu, Christian Glader CG, Matias Glavind MG, Georg Guldvang GG, Flemming Hansen FH, Lars Hansen LH, Morten Bentzon Hansen MBH, Morten Jenrich Hansen MJH, Morten Møller Hansen MMH, Per Schiermacher Hansen PSH, Tim H. Hansen THH, Morten Haug MoH, Bjarne Hemmingsen BH, Casper Henriksen CH, Mogens Henriksen MH, Georg Hoffmann GH, Claus Horneman CaH, Susanne Jakobsen Sul, Ejnar Dahl Jensen EDJ, Ole Lund Jensen OLI, Sune Jepsen SJ, Hjalte B. Johansen HBJ, Michael Johansen MJ, Dennis Jørgensen DJ, Freddy Jørgensen FJ, Ole Gylling-Jørgensen OGJ, Jørgen Kabel JKA, Jan Kiel JK, Henrik Kisbye HK, Jørgen Peter Kjeldsen JPK, Steen Kjeldsen SK, Per Kjær PeK, Jens Kristian Kjærgård JKK, Sebastian Klein SeK, Henrik Knudsen HKn, Peter Koch PKo, Peter Koch-Knudsen PKK, Erik Kramshøj EK, Jens Kristiansen JKr, Tonny Kristiansen TK, Steen Langvad SL, Carsten Laursen CLA, Mikkel Lausten ML, Jens Lind JL, Anika Liversage AL, Oluf Lou OL, Thorkild Lund TL, Peter Lyngs PL, Henrik Læs-søe HLæ, Jacob Neumann JN, Henny Niebuhr HN, Henrik Haaning Nielsen HHN, Jan Haaning Nielsen JHN, Søren Haaning Nielsen SHN, Grethe Juul Jensen GJN, Jens Juul Jensen JJN, Klaus Nielsen KN, Kristian Kirk Nielsen KKN, Lars Nordbjærg LN, Jørgen Nørgaard JNo, Finn Olofsen FO, Ivan Olsen IO, Erik Overlund EO, Lars Paaby LP, Bent B. Pedersen BBP, Carsten Krog Pedersen CKP, John Pedersen JP, Jørgen Munck Pedersen JMP, Søren Klarskov Pedersen SKP, Strit Péronard SP, Knud Pedersen KP, Lennart Pedersen LPe, Niels Ulrich Pedersen NUP, Andreas Petersen AP, Jens Ryge Petersen JRP, Marianne K. Petersen MKP, Peter Vang Petersen PVP, Hans Pinstrup HP, Marcel C. Rahner MCR, Anders Rasmussen ARA, Anders Prehn Rasmussen APR, Birthe Rasmussen BiR, Brian Rasmussen BR, Erik Vikkelso Rasmussen EVR, Henning Vikkelso Rasmussen HVR, Palle Rasmussen PRa, Palle A. F. Rasmussen PAFR, Peter Rasmussen PR, Jan Rather JR, Erik Schaumborg ES, Lizzie Schlüter LS, Carl Schneider CS, Terje Seidenfaden TS, Søren P. Sillehoved SPS, Frede Skovgaard FS, Mads Smedmann MS, Jan Speiermann JS, Renie Steensborg RiS, Benny Steinmejer BSt, Briand Strack BS, Rasmus Strack RS, Hans Peter Stange HPS, Erik Holm Sørensen EHS, Jens Thalund JT, Kasper Thorup KT, Ole Thorup OT, Bo Tureby BT, Allan Kjær Villesen AKV, Gert Østerby GØ, Egon Østergaard EØ.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 1992

In 1992 the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) processed 241 records of which 85% were accepted.

For each species the following details are included: 1) year and date, 2) locality (see map for regions), 3) number of individuals if more than one, 4) other details if known (sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transition plumage), K = calendar year, fundet død = found dead, ringm. = ringed, and 5) initials of observer(s).

The meaning of the three numbers in brackets after the species name has been changed relative to the former reports. The numbers refer, respectively, to the total number of records (not individuals) in Denmark (1) before the end of 1964, (2) from 1965 to and including the year prior to that covered by the current report (here: 1991 incl.), and (3) during the current year (here: 1992).

Two species new to Denmark were recorded in 1992: American Wigeon *Anas americana* and Siberian Accentor *Prunella montanella*. Likewise new to Denmark were Azure Tit *Parus cyanus* (from 1964) and Eleonora's Falcon *Falco eleonorae* (two records, from 1988 and 1989 respectively). The acceptance of a Booted Eagle *Hieraaetus pennatus* from 1980 made it the first of a total of seven Danish records. Also accepted were the third record of Black Brent *Branta bernicla nigricans*, the third record of Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, and the third and fourth records of Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*.

Exceptional numbers of White-winged Black Terns *Chlidonias leucopterus*, Whiskered Terns *Chlidonias hybridus* and Pallid Harriers *Circus macrourus* reached Denmark in late spring, where also two Cattle Egrets *Bubulcus ibis* were seen.

Referencer

- Alström, P., P. Colston & I. Lewington 1991: A field guide to the rare birds of Britain and Europa. – Domino Books Ltd.
- Birding World 1993: 1992 Western Palearctic year. – Birding World 6(1): 16-27.
- Boertmann, D., K. M. Olsen & B. B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35-57.
- Breite, B., E. Hirschfeld, N. Kjellén & M. Ullmann 1990: Sällsynta fåglar i Sverige. – SOF, Lund.
- Cederroth, C. 1993: Sällsynta fåglar i Sverige i 1992. Pp. 81-101 i: SOF: Fågelåret 1992. – Stockholm.
- Christensen, S. 1977: Feltbestemmelse af overgangsdragter af hanner af Hedeheg *Circus pygargus* og Steppheg *Circus macrourus*. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 71: 11-22.
- Clement, P. & S. Gantlett 1993: The origin of species. – Birding World 6(5): 206-213.
- Cramp, S. & K. E. L. Simmons (red.) 1977: The birds of the Western Palearctic. Vol. 1. – Oxford University Press.
- Cramp, S. (red.) 1992: The birds of the Western Palearctic. Vol. VI. – Oxford University Press.
- Dybbro, T. 1978: Oversigt over Danmarks fugle. – DOF, København.
- Dyck, J., J. R. Jacobsen, E. Kramshøj & J. Rabøl 1970: Rapport fra Sjældenhedsudvalget med oversigt over

- godkendte forekomster 1965-69. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64: 126-151.
- Edenius, L. & R. Giesler 1990: Svartstrupig järnsparv *Prunella atrogularis* för första gången anträffad i Sverige. – Vår Fågelvärld 49: 71-77.
- Elmberg, J. 1992: Sällsynta fåglar i Sverige 1991 – rapport från SOF:s raritetskommitté. – Vår Fågelvärld 51: 17-32.
- Frich, A. S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.
- Frich, A. S. & L. Nordbjærg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1991. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 87: 231-241.
- Hirschfeld, E. 1989: Sällsynta fåglar i Sverige 1988 – rapport från SOF:s raritetskommitté. – Vår Fågelvärld 48: 447-463.
- Königstedt, D. & J. L. Roberts 1993: A Pink-backed Pelican in Spain and the origin of recent European records. – British Birds 86: 374-375.
- Lindballe, P., R. Christensen, M. F. Munk, H. Skov, J. Smidt & E. Søby 1994: Fugle i Danmark 1992. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 88: 111-150.
- Madge, S. & H. Burn 1988: Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world. – Christopher Helm.
- Olsen, K. M. 1987: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1985. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 81: 109-120.
- Olsen, K. M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- Olsen, K. M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-149.
- Olsen, K. M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- Olsen, K. M. 1992: Danmarks Fugle – en oversigt. – DOF, København.
- Olsen, K. M. 1993: Spetsbergsgås och tundrasädgås. – Vår Fågelvärld 52: 32-33.
- Pedersen, B. B. 1984: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1981. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 78: 81-92.
- Robertson, I. S. 1992: Identification pitfalls and assessment problems. 14. Crane *Grus grus*. – British Birds 85: 587-592.
- Rogers, M. J. & the Rarities Committee 1993: Report on rare birds in Great Britain in 1992. – British Birds 86: 447-540.
- Schulze-Hagen, K. & P. Barthel 1993: Die Bestimmung der europäischen ungestreiften Rohrsänger *Acrocephalus*. – Limicola 7: 1-34.
- Stroud, D. 1992: Greenland White-fronted Goose *Anser albifrons flavirostris*, international conservation plan. – Draft, National Parks and Wildlife Service of the Office of Public Works, Ireland/IWRB.
- Svensson, L. 1984: Identification guide to European passerines. – Stockholm.

Antaget 19. marts 1994

Alex Sand Frich
Nyvej 63, 2. tv
2620 Albertslund

Lars Nordbjærg
Elbagade 18, 1. th
2300 København S

Fugle i Danmark 1992

Årsrapport over observationer

Redigeret af PEER LINDBALLE, RENÉ CHRISTENSEN, MAJ FRIIS MUNK, HENRIK SKOV, JAN SMIDT og ERLING SØBY

(With a summary in English: The Danish Bird Report 1992)

Meddelelse nr 19 fra Rapportgruppen

Det følgende er en landsdækkende oversigt over en række fuglearters forekomst i 1992. Oversigten er hovedsageligt baseret på observationer indsamlet og sammenstillet i regionale faunistiske rapporter.

I lighed med de fire foregående vintr var vinterfuglefaunaen i høj grad præget af milde vejrforhold. Det sene forårstræk af rovfugle var stærkt påvirket af to måneders hedeølge fra maj til ind i juli. Der blev registreret rekordforekomster af bl.a. Hedeheg og Aftenfalk. Samme hedeølge førte mange syd- og østeuropæiske arter med sig.

Andet halvår af 1992 var vejret meget varierende, men med relativt få kraftige frontpassager, hvilket afspejledes i lave tal for de fleste havfuglearters vedkommende. En langvarig østenvindsperiode satte ind medio september – primo oktober og satte sit præg på trækket af bl.a. gæs og småfugle i det sydøstlige Danmark.

Indledning

Årsrapporten 1992 indeholder en oversigt over 122 fuglearters forekomst i Danmark. For enkelte arter omtales kun visse sider af forekomsten: Sorthalset Lappedykker (ynglefund), Dværgterne (ynglefund), Tejst (ynglefund), Mosehornugle (ynglefund), Toplærke (ynglefund) og Vandstær (ynglefund).

Materiale

Rapporten er baseret på tilsvarende kilder som årsrapporterne for årene 1988-1991. Fuglestationsvirksomhed og rutinemæssige trækobservationer blev udført ved Skagen (Skagen lokalgruppe), Vejlerne (Skov- og Naturstyrelsen), Tipperne (Skov- og Naturstyrelsen), Blåvand (DOF, andet halvår), Gilleleje (Gilleleje lokalgruppe, forår), Rørvig